



Autorité de protection des données
Gegevensbeschermingsautoriteit

Advies nr. 110/2023 van 18 juli 2023

Betreft: Voorontwerp van decreet van de Vlaamse Regering over de bovenlokale cultuurwerking (CO-A-2023-216)

Het Kenniscentrum van de Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna de "Autoriteit"), aanwezig: mevrouw Cédrine Morlière, mevrouw Nathalie Raghenon, mevrouw Griet Verhenneman en de heren Yves-Alexandre de Montjoye en Bart Preneel;

Gelet op de wet van 3 december 2017 *tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit*, inzonderheid op artikelen 23 en 26 (hierna "WOG");

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* (hierna "AVG");

Gelet op de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens* (hierna "WVG");

Gelet op artikel 25, lid 3, WOG volgens hetwelk de beslissingen van het Kenniscentrum bij meerderheid van stemmen worden aangenomen;

Gelet op het verzoek om advies van de heer Jan Jambon, Minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams Minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management (hierna "de aanvrager"), ontvangen op 30/05/2023;

Gelet op de bijkomende toelichting verstrekt door de aanvrager op 07/07/2023;

Brengt op 18 juli 2023 het volgend advies uit:

I. VOORWERP EN CONTEXT VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De aanvrager verzoekt om het advies van de Autoriteit aangaande de artikelen 79 tot en met 87 ("*Hoofdstuk 7. Bepalingen over de gegevensverwerking*") van het voorontwerp van decreet van de Vlaamse Regering *over de bovenlokale cultuurwerking* (hierna "het voorontwerp van decreet" of "het voorontwerp").

2. Het Vlaams decreet van 15 juni 2018 *betreffende de bovenlokale cultuurwerking* vormt het kader voor de ondersteuning van het bovenlokale cultuurlandschap binnen de Vlaamse Gemeenschap en heeft tot doel "*om een kwalitatieve, duurzame, diverse en geïntegreerde cultuurwerking uit te bouwen, te stimuleren, te optimaliseren en participatie te bevorderen*"¹. Dit decreet voorziet daartoe in drie subsidie-elementen: i) projectsubsidies voor bovenlokale cultuurprojecten, ii) werkingssubsidies aan een steunpunt voor bovenlokale cultuur en iii) werkingssubsidies aan intergemeentelijke samenwerkingsverbanden voor bovenlokale cultuurwerking. Het ter advies voorliggende voorontwerp van decreet beoogt eerstgenoemd decreet te optimaliseren op basis van het regeerakkoord van de Vlaamse Regering 2019-2024 alsook een eerste evaluatie van het decreet van 15 juni 2008.

3. Meer bepaald vereenvoudigt het ter advies voorliggende voorontwerp onder meer de aanvraagprocedure voor projectsubsidies voor bovenlokale cultuurprojecten en voorziet het in een nieuw subsidie-element voor kleine cultuurprojecten. Om deze nieuwe subsidielijn eenvoudiger te maken, krijgen de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden de opdracht om de inhoudelijke beoordeling van deze kleine cultuurprojecten te verzorgen. Het voorontwerp voorziet verder in een verkorting van de doorlooptijd voor de aanvraag van deze laatstgenoemde subsidielijn en heeft eveneens tot doel het culturele weefsel in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad te versterken.

4. Het ter advies voorliggende voorontwerp van decreet beoogt tevens de verwerkingen van persoonsgegevens te omkaderen die plaatsvinden bij de ondersteuning van het bovenlokale cultuurlandschap en meer bepaald in het kader van de toekenningsprocedure van de hierboven vermelde subsidies. De Autoriteit bespreekt hieronder enkel de bepalingen van het voorontwerp waaromtrent zij opmerkingen heeft.

¹ Memorie van toelichting, p. 2.

II. ONDERZOEK VAN DE AANVRAAG

a. Rechtsgrond

➤ Algemene principes

5. De Autoriteit wijst erop dat elke verwerking van persoonsgegevens een inmenging vormt in het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer, dat is vastgelegd in artikel 8 EVRM en in artikel 22 van de Grondwet. Dit recht is echter niet absoluut. De artikelen 8 EVRM en 22 van de Grondwet sluiten overheidsinmenging in het recht op bescherming van het privéleven (waar ook persoonsgegevens deel van uitmaken) niet uit, maar vereisen dat zij wordt toegestaan door een voldoende precieze wettelijke bepaling; dat zij beantwoordt aan een algemeen maatschappelijk belang en dat zij evenredig is met de daarmee nagestreefde wettige doelstelling². Elke norm die de verwerking van persoonsgegevens regelt (en die van nature een inmenging vormt in het recht op bescherming van persoonsgegevens) moet niet alleen noodzakelijk en evenredig zijn, maar ook voldoen aan de eisen van voorspelbaarheid en nauwkeurigheid, zodat de betrokkenen, over wie gegevens worden verwerkt, een duidelijk beeld krijgen van de verwerking van hun gegevens.

6. De verwerking van persoonsgegevens die noodzakelijk is voor de vervulling van een wettelijke verplichting³ of voor de uitoefening van een opdracht van algemeen belang of in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag die aan verwerkingsverantwoordelijke is toevertrouwd⁴, moet overeenkomstig artikel 6.3 AVG, gelezen in het licht van overweging 41 van de AVG, worden geregeld door duidelijke en nauwkeurige regelgeving, waarvan de toepassing voor de betrokkenen voorzienbaar moet zijn. Bovendien is het volgens artikel 22 van de Grondwet noodzakelijk dat de "wezenlijke elementen" van de gegevensverwerking door middel van een formele wettelijke norm worden vastgesteld. Het gaat hierbij minstens om:

- het (de) precieze en concrete doeleinde(n) van de gegevensverwerkingen;
- de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke(n) (tenzij dit duidelijk is).

7. Voor zover de met de overheidsinmenging gepaard gaande verwerkingen van persoonsgegevens een belangrijke inmenging in de rechten en vrijheden van de betrokkenen vertegenwoordigen, omvat de wettelijke bepaling terzake tevens volgende (aanvullende) essentiële elementen:

² Vaste rechtspraak van het Grondwettelijk Hof. Zie bv. GwH, Arrest van 4 april 2019, nr. 49/2019 ("*Zij sluiten een overheidsinmenging in het recht op eerbiediging van het privéleven niet uit, maar vereisen dat zij wordt toegestaan door een voldoende precieze wettelijke bepaling, dat zij beantwoordt aan een dwingende maatschappelijke behoefte in een democratische samenleving en dat zij evenredig is met de daarmee nagestreefde wettige doelstelling*").

³ Art. 6.1.c) van de AVG

⁴ Art. 6.1.e) van de AVG.

- de (categorieën van) verwerkte persoonsgegevens die ter zake dienend en niet overmatig zijn;
- de (categorieën van) betrokkenen wiens persoonsgegevens worden verwerkt;
- de (categorieën van) bestemmingen van de persoonsgegevens, evenals de omstandigheden waarin en de redenen waarom de gegevens worden verstrekt;
- de maximale bewaartermijn van de geregistreerde persoonsgegevens.
- de eventuele beperking van de verplichtingen en/of rechten vermeld in de artikelen 5, 12 tot 22 en 34 AVG.

➤ Toepassing van deze principes

8. Het voor advies voorliggende ontwerp bevat een afzonderlijk en specifiek hoofdstuk dat aan de verwerking van persoonsgegevens is gewijd (*Hoofdstuk 7. Bepalingen over de gegevensverwerking*). Een dergelijk specifiek hoofdstuk inzake gegevensverwerking kan in bepaalde gevallen contraproductief werken op het vlak van voorzienbaarheid en zelfs eerder afbreuk doen aan de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen (waaronder het principe van minimale gegevensverwerking), inzonderheid in de mate dat dit, zoals *in casu* het geval is, de vorm aanneemt van 'catch all' bepalingen waarin in één bepaling alle te verwezenlijken doeleinden worden verzameld; in een andere bepaling alle verschillende verwerkingsverantwoordelijken worden vermeld; in nog een andere alle mogelijke betrokkenen; in weer een andere alle te verwerken (categorieën van) persoonsgegevens worden opgelijst, etc. en dit zonder een duidelijke link te maken tussen deze onderscheiden verwerkingselementen (cf. ook *infra* overwegingen 18-26).

9. Voor zover de steller van het ontwerp zou willen vasthouden aan de implementatie van een afzonderlijk specifiek hoofdstuk, gewijd aan de verwerking van persoonsgegevens, zal dit moeten worden herwerkt, waarbij op genuanceerde wijze zal moeten worden uiteengezet welke persoonsgegevens van welke betrokkenen noodzakelijk zijn ter verwezenlijking van welk concreet doeleinde en wie terzake optreedt als verwerkingsverantwoordelijke.

10. De aanvrager geeft aan dat de verwerkingen van persoonsgegevens waartoe het voor advies voorliggende ontwerp aanleiding geeft, berusten op artikel 6.1.e) AVG, en met name plaatsvinden met het oog op de uitoefening van, enerzijds, de taken die aan de administratie van het Departement Cultuur, Jeugd en Media van de Vlaamse overheid zijn toegewezen in het kader van de toekenning en het toezicht op subsidies en, anderzijds, de taken van algemeen belang opgedragen aan de organisaties vermeld in artikel 80 van het voorontwerp, die kaderen in het bovenlokaal cultuurbeleid. De Autoriteit stelt vast dat de door het voorontwerp omkaderde verwerkingen van persoonsgegevens *prima facie* geen ernstige inmenging in de rechten en vrijheden van betrokkenen inhouden.

b. Doeleinde(n) van de in te voeren gegevensverwerking

11. Overeenkomstig artikel 5.1.b) van de AVG is de verwerking van persoonsgegevens enkel toegestaan voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden en mogen deze persoonsgegevens vervolgens niet verder op een met die doeleinden onverenigbare wijze mogen worden verwerkt.

12. Artikel 4 van het voorontwerp stelt dat *"dit decreet tot doel [heeft] om een kwalitatieve, duurzame, diverse en geïntegreerde bovenlokale cultuurwerking uit te bouwen, te stimuleren en te optimaliseren, en participatie te bevorderen.*

Om de doelstelling, vermeld in het eerste lid, te verwezenlijken, focust dit decreet op de versterking en de verdere ontwikkeling van intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, op de ondersteuning van projecten van culturele organisaties die het bovenlokale culturele weefsel mee vorm geven, en op de versterking van het culturele weefsel in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.

Dit decreet draagt bij aan de doelstelling, vermeld in het eerste lid, door uit te gaan van de volgende principes:

1° culturele sectoren en disciplines die een bovenlokale meerwaarde bieden, ondersteunen en stimuleren tot transversaal samenwerken;

2° het verbindende karakter van het bovenlokale veld tussen het lokale cultuurbeleid en het Vlaamse niveau erkennen en versterken;

3° aandacht hebben voor regionale verschillen;

4° in het kader van bovenlokaal cultuurwerk samenwerkingen in een cultureel ecosysteem met andere beleidsvelden stimuleren;

5° aandacht hebben voor innovatie en vernieuwende voorbeeldwerkingen.

Met het oog op de doelstelling vermeld in het eerste lid, voorziet dit decreet in al de volgende subsidie-instrumenten:

1. projectsubsidies voor kleine bovenlokale cultuurprojecten als vermeld in artikel 8;

2. projectsubsidies voor grote transversale bovenlokale cultuurprojecten als vermeld in artikel 14;

3. werkingssubsidies aan een steunpunt voor bovenlokale cultuur als vermeld in artikel 25;

4. werkingssubsidies aan intergemeentelijke samenwerkingsverbanden voor een bovenlokale cultuurwerking als vermeld in artikel 33;

5. werkingssubsidies aan intergemeentelijke samenwerkingsverbanden voor een bovenlokaal netwerk vrijetijdsparticipatie als vermeld in artikel 40;

6. werkingssubsidies aan gemeenten in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad om een gemeentelijk cultuurbeleid te voeren als vermeld in artikel 52;

7. werkingssubsidies aan gemeenten in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad om een gemeentelijke, Nederlandstalige openbare bibliotheek te organiseren als vermeld in artikel 57;

8. *werkingsubsidies aan de Vlaamse Gemeenschapscommissie als vermeld in artikel 62.*"

13. De Autoriteit stelt vast dat de bovenvermelde doeleinden als welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd in de zin van artikel 5.1.b) AVG kunnen worden beschouwd.

c. Verwerkingsverantwoordelijke(n)

14. Artikel 4.7) AVG bepaalt dat voor de verwerkingen waarvan de regelgeving het doel en de middelen vastlegt, de verwerkingsverantwoordelijke diegene is die daarin als dusdanig wordt aangewezen.

15. De aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke(n) in de regelgeving moet in overeenstemming zijn met de rol die deze actor(en) in de praktijk spe(e)l(t)(en) en met de zeggenschap die hij heeft (of zij hebben) over welke essentiële middelen voor de verwerking worden ingezet. Anders oordelen, zou niet alleen in strijd zijn met de letter van de tekst van de AVG, maar zou ook de doelstelling van de AVG om een consistent en hoog beschermingsniveau voor natuurlijke personen te waarborgen in gevaar kunnen brengen. De aanduiding van een verwerkingsverantwoordelijke in de regelgeving dient met andere woorden te stroken met de rol die deze actor in de praktijk opneemt.

16. Artikel 79 van het voorontwerp stelt dat "*de administratie [op]treedt als de verwerkingsverantwoordelijke van persoonsgegevens, vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming, voor de verwerking van persoonsgegevens in het kader van dit decreet om de doelstellingen, vermeld in artikel 4 van dit decreet, te kunnen bereiken*". Uit artikel 3 van het voorontwerp blijkt dat "de administratie" dient te worden gelezen als zijnde "*de dienst die bevoegd is voor de bovenlokale cultuurwerking*". In het aanvraagformulier wordt gesteld dat het de (diensten van) het Departement Cultuur, Jeugd en Media van de Vlaamse overheid betreft. Dit wordt in het voorontwerp als dusdanig evenwel nergens gepreciseerd. Met het oog op de transparantie ten aanzien van de betrokkenen, is het bijgevolg aangewezen zulks nader te preciseren in de tekst van (bijvoorbeeld artikel 3 en/of 79 van) het voorontwerp.

17. Artikel 80 van het voorontwerp bepaalt dat "*het steunpunt voor bovenlokale cultuur, de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden met een bovenlokale cultuurwerking en de andere organisaties die op basis van dit decreet een aanvraag indienen om gesubsidieerd te worden, kunnen persoonsgegevens verwerken in het kader van hun aanvraag en de uitvoering van de taken. Zij treden in dat geval op als verwerkingsverantwoordelijke van die persoonsgegevens. Het steunpunt voor bovenlokale cultuur kan in het bijzonder persoonsgegevens verwerken in het kader van haar beleidsondersteunende taak en onderzoek*".

18. De Autoriteit neemt hier akte van, doch wijst er op dat duidelijk dient te zijn welke van de hierboven vermelde entiteiten als verwerkingsverantwoordelijke zullen worden beschouwd voor welke (categorieën van) persoonsgegevens van welke (categorieën van) betrokkenen opgesomd in artikelen 82 en 83 van het voorontwerp (cf. *infra* titel d). De Autoriteit wijst er in dit verband op dat het niet steeds noodzakelijk is de verwerkingsverantwoordelijke uitdrukkelijk en nominatief aan te wijzen in de tekst van de normatieve tekst - met name indien hun rol en verantwoordelijkheid (op impliciete wijze) voldoende duidelijk blijkt uit deze normatieve tekst. Indien echter wordt geopteerd voor een expliciete aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke(n) in de norm - zoals *in casu* - dient er over te worden gewaakt dat deze gebeurt op een duidelijke en voorspelbare wijze voor de betrokkenen.

d. Categorieën van persoonsgegevens en betrokkenen (proportionaliteitsbeginsel en beginsel van minimale gegevensverwerking)

19. Artikel 5.1.c) AVG bepaalt dat persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en beperkt moeten zijn tot wat noodzakelijk is voor de beoogde doeleinden ('minimale gegevensverwerking').

20. Artikel 82 van het voorontwerp bepaalt dat "*[d]e verwerking van persoonsgegevens in het kader van dit decreet betrekking [heeft] op de volgende categorieën van betrokkenen:*

1° personeelsleden van de organisaties, vermeld in artikel 80;

2° bestuursleden en leden van de algemene vergadering van het steunpunt voor bovenlokale cultuur, vermeld in artikel 25, tweede lid;

3° vrijwilligers en contactpersonen bij de organisaties, vermeld in artikel 80;

4° experts en kandidaat-experts als vermeld in artikel 68;

5° personen die vermeld worden in de aanvragen en de bijlagen ervan".

21. Artikel 83 van het voorontwerp stelt dat "*de verwerking van persoonsgegevens in het kader van dit decreet betrekking [heeft] op de volgende categorieën van persoonsgegevens:*

1° rijksregisternummer of identificatienummer van de sociale zekerheid en andere identificatiegegevens;

2° het geslacht, de geboortedatum en -plaats, de woonplaats;

3° de mandaten;

4° de financiële gegevens;

5° de opleidingsgegevens;

6° de loongegevens en de tewerkstellingsgegevens;"

7° de gegevens over expertise".

22. De Autoriteit stelt vooreerst vast – zoals reeds eerder aangehaald (cf. *supra* titel II.a) – dat niet wordt gepreciseerd welke (categorieën van) persoonsgegevens van welke (categorieën van) betrokkenen zullen worden verzameld en voor welke doeleinden. De diverse bepalingen onder Hoofdstuk 7 bevatten een opsomming van elk van de wezenlijke elementen van de diverse verwerkingen van persoonsgegevens waartoe de toepassing van het decreet aanleiding kan geven, doch zonder deze aan elkaar te linken en te preciseren welke elementen van toepassing zijn op welke verwerkingsactiviteit. Bijgevolg kunnen de door het voorontwerp omkaderde verwerkingen van persoonsgegevens niet als voldoende voorzienbaar worden beschouwd ten aanzien van de betrokkenen. Er dient een duidelijker onderscheid te worden gemaakt van welke opgelijste (categorieën van) persoonsgegevens van welke betrokkenen zullen worden verwerkt in het kader van welke verwerkingsactiviteiten. In het voorontwerp wordt bijvoorbeeld niet duidelijk onderscheiden welke van de opgesomde persoonsgegevens worden verwerkt van de contactpersonen en verantwoordelijken van organisaties in het kader van hun project- of werkingssubsidieaanvraag dan wel van externe experts in het kader van hun mandaat tot beoordeling van kleine bovenlokale cultuurprojecten. Gevraagd naar bijkomende toelichting hieromtrent, maakt de aanvrager aan de Autoriteit een schematische weergave over van de verwerkingsverantwoordelijken, de categorieën van persoonsgegevens en betrokkenen en de doeleinden waarvoor ze worden verwerkt. De Autoriteit wijst er op dat het aangewezen is de inhoud van deze toelichting minstens op te nemen in de Memorie van toelichting bij het voorontwerp, dan wel zulks te verduidelijken in de tekst van de artikelen 82 en 83 van het voorontwerp.

23. Ten tweede stelt de Autoriteit vast dat bepaalde van de in artikel 83 opgesomde categorieën van persoonsgegevens niet voldoende precies worden omschreven en bijgevolg te vaag zijn. Zo rijst bijvoorbeeld de vraag wat dient te worden verstaan onder "(...) *en andere identificatiegegevens*" (artikel 83, 1° voorontwerp), "*financiële gegevens*" (artikel 83, 4° voorontwerp) of "*de gegevens over de expertise*" (artikel 83, 7° voorontwerp). Wat betreft de tweede categorie stelt de aanvrager na een verzoek om bijkomende toelichting dat dit onder meer het bankrekeningnummer van de betrokkenen betreft, hetgeen noodzakelijk is "*om de subsidie aan de subsidieaanvrager te kunnen storten of de vergoeding van de expert te kunnen storten*". Met het oog op de transparantie en voorzienbaarheid ten aanzien van de betrokkenen, verdient het aanbeveling alle voormelde categorieën van persoonsgegevens in artikel 83 van het voorontwerp van decreet nader te preciseren.

24. De Autoriteit stelt zich ten derde vragen bij de noodzakelijkheid van het verzamelen en verwerken van bepaalde van de in artikel 83 van het voorontwerp opgenomen (categorieën van) persoonsgegevens. Gevraagd naar de noodzakelijkheid voor het verzamelen en verwerken van de persoonsgegevens "*geslacht, geboortedatum en -plaats en woonplaats*", preciseert de aanvrager dat "*de beoordelingscommissies, conform artikel 70, tweede lid, evenwichtig [moeten] worden samengesteld waarbij rekening wordt gehouden met diversiteit en geografische spreiding. Daarvoor is het nodig om het geslacht, de leeftijd en de woonplaats van de experts te kennen*". De Autoriteit neemt hier akte van, doch stelt vast dat het persoonsgegeven "geboorteplaats" niet als noodzakelijk kan worden beschouwd met het oog op de te verwezenlijken doeleinde en bijgevolg dient te worden geschrapt.

25. De vraag rijst verder of het, in het licht van het beginsel van minimale gegevensverwerking vervat in artikel 5.1.c) AVG, voor wat betreft de persoonsgegevens van subsidieaanvragers (*i.e.* de contactpersonen van de organisaties die een subsidieaanvraag indienen) noodzakelijk is alle in artikel 83 van het voorontwerp opgelijste persoonsgegevens onmiddellijk te verzamelen op het ogenblik van de aanvraag van een project- of werkingsubsidie. De verwerking van bepaalde in voormeld artikel opgesomde gegevens lijken immers slechts noodzakelijk op het ogenblik van de (beslissing tot) toekenning van de betrokken subsidie. Hierbij wordt onder meer gedacht aan het rekeningnummer van de aanvrager alsook het uniek identificatienummer⁵.

26. Tot slot stelt de Autoriteit vast dat artikel 68 van het voorontwerp bepaalt dat de Vlaamse Regering een pool van experts kan benoemen voor de beoordeling van aanvraagdossiers en opsomt voor welke subsidielijnen deze pool van toepassing is. Daarnaast bepaalt dit artikel modaliteiten en vereisten voor de aanstelling van de leden van de pool. Zo preciseert artikel 68 dat de leden van de pool van experts worden aangesteld voor hun expertise in een specifiek aspect van de culturele sector of in bepaalde functies of disciplines, of voor hun totaalvisie op het bovenlokale culturele veld. Artikel 86, tweede lid van het voorontwerp bepaalt dat "*[de] administratie de gegevens van experts als vermeld in artikel 68 [kan] bekendmaken. De voormelde bekendmaking omvat al de volgende informatie:*

1° de naam en voornaam;

2° het postnummer van de hoofdverblijfplaats".

27. De Autoriteit stelt vooreerst vast dat noch de tekst van het voorontwerp noch de Memorie van toelichting preciseert welke de doeleinde(n) is/zijn van de hierboven bedoelde bekendmaking noch op welke wijze deze gegevens desgevallend zullen worden bekendgemaakt. Het is aangewezen zulks te preciseren. Verder stelt de Autoriteit zich vragen bij de relevantie en noodzakelijkheid van de

⁵ Indien en voor zover dit betrekking heeft op een natuurlijke persoon en bijgevolg als een persoonsgegeven in de zin van de AVG dient te worden beschouwd.

vermelding van de *postcode* van de woonplaats van de betrokken experts. Dit wordt in de Memorie van toelichting bij artikel 86 van het voorontwerp niet nader gemotiveerd. Gevraagd naar bijkomende toelichting in dit verband, stelt de aanvrager dat *"artikel 70, tweede lid, bepaalt dat de beoordelingscommissies op evenwichtige wijze worden samengesteld uit leden die de verschillende te beoordelen aspecten van de aanvraagdossiers vertegenwoordigen. Er wordt ook rekening gehouden met diversiteit en geografische spreiding. Daarvoor is de postcode nodig. Het bekendmaken van de postcode is nodig zodat er een democratische controle kan gebeuren m.b.t. de geografische spreiding van de experten"*. De Autoriteit begrijpt dat het persoonsgegevens woonplaats wordt verzameld teneinde de geografische spreiding na te gaan doch is van oordeel dat de publieke bekendmaking van dit persoonsgegevens *prima facie* niet als proportioneel kan worden beschouwd met de voornoemde doeleinde en stelt voor de publicatie van de postcode desgevallend te vervangen door de vermelding van bijvoorbeeld *de provincie* waarbinnen de betrokken expert is gedomicilieerd, met het oog op een adequatere bescherming van het recht op privacy en gegevensbescherming van de betrokken experts, zoals gewaarborgd door onder meer artikel 8 EVRM en artikelen 7 en 8 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie.

e. Ontvangers van de persoonsgegevens

28. Artikel 84 van het voorontwerp stelt dat *"[d]e administratie in het kader van de uitvoering van dit decreet minstens de volgende persoonsgegevens uit[wisselt] met de volgende instanties⁶:*

1° de tewerkstellingsgegevens van de betrokkenen vermeld in artikel 82 met de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid;

2° het rijksregisternummer, de identificatiegegevens van de betrokkenen vermeld in artikel 82 met het Rijksregister van de natuurlijke personen.

De uitwisselingen van persoonsgegevens door de administratie vinden plaats met tussenkomst van de bevoegde dienstenintegratoren, vermeld in artikel 3 van het decreet van 13 juli 2012 houdende de oprichting en organisatie van een Vlaamse dienstenintegrator.

Het steunpunt wordt gemachtigd om in het kader van de uitvoering van dit decreet minstens het rijksregisternummer en de identificatiegegevens van de betrokkenen, vermeld in artikel 82, uit te wisselen met het Rijksregister van de natuurlijke personen⁷.

29. De Autoriteit wijst er op dat in bovenvermelde bepaling de (categorieën van) persoonsgegevens die met de hierin aangeduide instanties worden uitgewisseld op exhaustieve wijze dienen te worden opgesomd. Het woord "minstens" in de eerste en laatste zin dient tevens te worden geschrapt. De Autoriteit verwijst in dit verband naar de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie volgens dewelke het gebruik van de uitdrukking "ten minste" ertoe leidt dat de

⁶ De Autoriteit onderlijnt.

⁷ De Autoriteit onderlijnt.

betrokken categorieën niet als afdoende geïdentificeerd of identificeerbaar kunnen worden beschouwd en ervoor zorgt dat niet wordt voldaan aan de vereisten van duidelijkheid en nauwkeurigheid⁸. De huidige formulering leidt er immers toe dat bijkomende (categorieën van) persoonsgegevens zouden kunnen uitgewisseld, dewelke niet strikt noodzakelijk zijn voor de beoogde doeleinden en dit zonder dat de betrokkenen hierover duidelijkheid hebben, hetgeen in strijd is met het transparantiebeginsel vervat in artikel 5.1.a) AVG en het beginsel van minimale gegevensverwerking vervat in artikel 5.1.c) AVG. Het ontwerp dient bijgevolg in voormelde zin te worden aangepast.

f. Bewaartermijn

30. Krachtens artikel 5.1.e) AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt (beginsel van opslagbeperking).

31. Artikel 85 van het voorontwerp stelt dat "*[d]e bewaartermijnen voor persoonsgegevens die op basis van dit decreet worden bewaard door de administratie, worden vastgelegd in selectieregels als vermeld in artikel III.87, §1, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018. Bij het bepalen van die bewaartermijnen wordt rekening gehouden met al de volgende elementen:*

1° de doelstellingen van de bevraging in kwestie;

2° de cultuurhistorische waarde van de dossiers;

3° de statistische verwerkingen die de tijdsevolutie van het beleid in kwestie weergeven.

Het steunpunt voor bovenlokale cultuur, vermeld in artikel 25, tweede lid, de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden met een bovenlokale cultuurwerking, en de andere organisaties, vermeld in artikel 80, bepalen als verwerkingsverantwoordelijken de bewaartermijnen van de persoonsgegevens die ze conform dit artikel verwerken. De persoonsgegevens kunnen daarbij, op basis van dit decreet, uiterlijk bewaard worden tot tien jaar na afloop van hun decretale opdracht".

32. De Autoriteit stelt vast dat noch in de tekst van het voorontwerp, noch in de Memorie van toelichting wordt gepreciseerd waarom wordt geopteerd voor een (maximale) bewaartermijn van tien jaar en welke criteria in aanmerking werden genomen bij de bepaling van voormelde termijn. Er dient bijgevolg (minstens) in de Memorie van toelichting te worden aangegeven om welke reden het noodzakelijk is de betrokken persoonsgegevens gedurende tien jaar te bewaren.

33. Voor wat betreft de persoonsgegevens verzameld en verwerkt door de administratie in het kader van de behandeling van subsidieaanvragen, wijst de Autoriteit er verder op dat *prima facie* een

⁸ HvJ-EU, 22 november 2022, gevoegde zaken C-37-20 en C-601/20, WM t. Luxembourg Business Registers, §§51, 81 en 82 (<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=268842&pageIndex=0&doclang=FR&mode=req&dir=&oc c=first&part=1&cid=118116>)

verschillende bewaartermijn dient te worden voorzien voor, enerzijds, de persoonsgegevens van de verantwoordelijken van organisaties die een subsidie kregen toegewezen en, anderzijds, de persoonsgegevens van de betrokkenen die een aanvraag indienden doch uiteindelijk *geen* subsidie kregen toegewezen. In het licht van het beginsel van opslagbeperking vervat in artikel 5.1.e) AVG lijkt het immers niet noodzakelijk de gegevens van deze laatste categorie van betrokkenen gedurende tien jaar te bewaren. De Autoriteit wijst er in dit verband op dat het aangewezen is deze opslagperiode bijvoorbeeld af te stemmen op de termijn voor het instellen van een beroep tegen de beslissing tot het (niet-)toekennen van de subsidie⁹.

OM DEZE REDENEN

de Autoriteit,

is van oordeel dat volgende aanpassingen zich opdringen in het voorontwerp van decreet:

- nadere omschrijving van de administratie die in artikel 79 van het voorontwerp wordt aangeduid als verwerkingsverantwoordelijke voor de verwerking van persoonsgegevens in het kader van het decreet ter verwezenlijking van de doelstellingen vermeld in artikel 4 van dit decreet (overweging 16);
- nadere verduidelijking van welke opgelijste (categorieën van) persoonsgegevens van welke betrokkenen zullen worden verwerkt in het kader van welke verwerkingsactiviteiten en voor welke doeleinden (overwegingen 19-22);
- verduidelijking van de categorieën van persoonsgegevens "*andere identificatiegegevens*" (artikel 83, 1° voorontwerp), "*financiële gegevens*" (artikel 83, 4° voorontwerp) en "*de gegevens over de expertise*" (artikel 83, 7° voorontwerp) (overweging 23);
- schrapping van het persoonsgegeven "*geboorteplaats*" in artikel 83 van het voorontwerp (overweging 24);
- schrapping van de bekendmaking van het persoonsgegeven "*postcode van de hoofdverblijfplaats*" van de experts bedoeld in artikel 86, tweede lid van het voorontwerp en eventuele vervanging van deze vermelding door de *provincie* van de woonplaats van laatstgenoemden (overwegingen 26-27);
- schrapping van "*minstens*" in artikel 84 van het voorontwerp en het voorzien van een exhaustieve opsomming van de ontvangers van persoonsgegevens in voormelde bepaling (overweging 28-29); en

⁹ Cf. in dit verband eveneens advies nr. 39/2021 van de Autoriteit van 1 april 2021, <https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/advies-nr.-39-2021.pdf>, overweging 18.

- motivering van de (maximale) bewaartermijn van tien jaar voorzien in artikel 85 van het voorontwerp alsook het vaststellen van een afzonderlijke (maximale) bewaartermijn voor de persoonsgegevens van betrokkenen die geen subsidie kregen toegewezen (overwegingen 30-33).



Voor het Kenniscentrum,
Cédrine Morlière, Directeur

